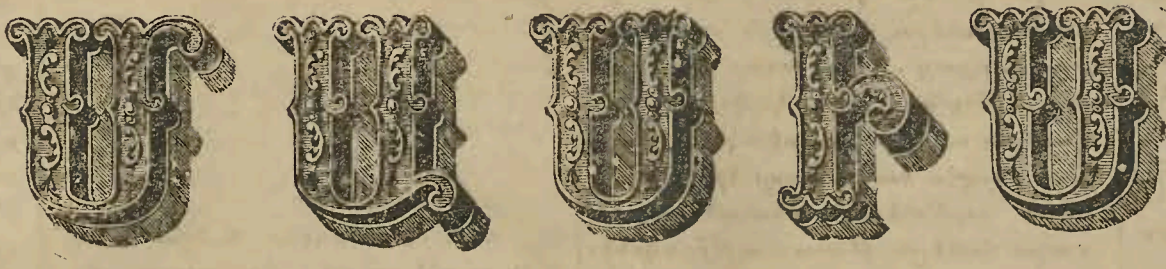

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 լիւր
Վեցամս. Կ. Պոլսոյ 5 լիւր
Պոստ երկիրներու 30 ձր.
Պոստ երկիրներու մէջ անդամի հա-
մար 3 դուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 դուր. Եւ աւելի անգամներու
համար դատ սակարկութիւն կը-
լայ :
Խրաքանչիւր թիւ 40 փարա պղինձ :

ԼԵՐԱՔԻՐ

ՀԱՆԱՊԱՁՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուքս գնացած յայտնայ ճան-
քով Եւրոպայ թափառելու փոքր է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ
կամ որ և ինչ գրութիւն խմբագր-
— Տնօրէնին ախար ուղղութիւն, Պալա-
թիա Սանտքըքար շատակի թիւ
198, Նօրո խան, Մասիսի գրասեն-
եակը :
Շահութ ծախքը չլծարուած նա-
մակ չընդունուիր :
Չապրուած նամակ, յոյսուած, եւ
եւ չեն տրուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 14 ԱՂԲԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ուսուց Սրբեւեան Բուժելիի գա-
ւառը խառն զօրք զրկելու առաջար-
կութեան ի գերեւ երկերէն չլիստե-
յան և խնդրոյն ուրիշ լուծում մը գըտ-
նելու կաշխատին : Աղղային զօրքը
Ուսուց մեկնելէն ետեւ ներքին բա-
րեկարգութիւնը պահպանելու կարող
վիճակի մէջ գրին և բոլոր ռազմա-
գիտական կէտերն ասոնց ձեռք պի-
տի մնան : Բայց Պէրլինի դաշնագրին
աղղային զօրքը պաշտօնը գաւառին
օտար յարձակումէ մը պահպանու-
թիւնը չէ, այլ երկրին մէջ խաղաղու-
թեան պահպանութիւնը : Ուսուցիչի
տական կէտերուն պահպանութիւնը
ներքին յուշմանը և խաղաղութեան
առաջին առնելու լաւագոյն միջոց մը
չկրնար համարուիլ : Բայց Սրբեւեան
Բուժելիի Աղղային զօրքը թուրքի
սահմանաց և Պոլսոյ կողմէ կը
գումարի : Նահանգը զինուորական
գաւառներու բաժնուած է, ամեն
մէկ գաւառ զօրագունք մը կազմելով :
Չինուորական կազմակերպութիւնը չը-
փոթ վիճակի մէջ էր, սակայն պէտք
եղած սպայներն ու հրամանատարնե-
րը պիտի կարգուէին : Հետեւեալը,
Ուսուց իրենց իննամեայ գրաւման
միջոցին աղղային զօրքը կազմակեր-
պեցին, ասանց գաւառին իսկան-
քըն անոր վաշտերուն մէջ ընդունելու,
թէպէտեւ գաղտնագրին համեմատ բո-
լոր բնակիչը պիտի մասնակցէին : Մը-
նացեալ խաղաղութեան ալ այժմ խմբովին
գաղթելու կը պարտաւորին : Պոլս-
ոյ զարաց առաջին նպատակն է Պոլս-
ոյ կողմէ, ինչպէս և Հարմանի պահպա-
նել, զորս Բ. Դուռը կը պահանջէ :
Այս կէտերուն վրայ կը գումարի աղ-
ղային զօրքը : Բայց միւս կողմէն Օս-
մանեան զօրքն ևս բազմութեամբ
սահմանագրելու կը լցուի, ուստի կը
վախցուի որ երկու կողման միջև կռիւ
մը չծագի : Նոր ընդհանուր կառու-
վարի Ալեքս. փաշան Սրբեւեան Բու-
ժելի երթալու վրայ է, մինչդեռ Պոլս-
ոյ զարք կը յայտարարէին թէ Օսմանեան
պաշտօնատար և փաշա չպիտի ընդու-
նին : Թէպէտ Ալեքս. փաշան փարիզէն
մեկնելէ առաջ ըսեր է թէ ինք Պոլս-
ոյ զարք է, բայց հաւանական է որ Պոլս-
ոյ զարք զայն ևս չընդունին : Ուսուց կը
սէին թէ իրենց մեկնելէն ետեւ հա-
ւանական է որ թուրքի իրենց վար-
չութիւնը վնասէ : ասով գուցէ այն-
պիսի ենթադրութիւն մ'աւանդուի
կողմէն, ուր կարելի է որ Ուսուց
մեկնելէն ետեւ Սրբեւեան Բուժելիի
առաջնահերթ կառավարութիւն մը
կազմեն : Այն ասան ինչպէս ըսու-
վին կերպարանաւորու կը լինի : զաշ-

նաղիրը մեծ հարուած մը կը կրէ, և
գարձեալ բռնուր կը յաւաքուին երկ-
նից արքայութիւնը : Ուսուց խառն
զօրք զրկելու և նոր գեապանախոր-
հուրք կազմելու առաջարկութիւննե-
րը մերժուցան, բայց Ուսուց մեկ-
նելէն անմիջապէս վերջն ո՞վ կարգի-
լէ Պոլսոյ ինքնագրութիւն շար-
ժելու, երբ նոր արեւհեղութենէ մը
խորշիւ չուղեն : Այն ատեն մեր առ-
ջև անստոյգ վիճակ մը կունենամք,
որոյ վախճանը չեմք կրնար գուշակել :
Բայց գաղտնագրութեան, եթէ ներքին
խաղաղութիւն ծագի, ընդհանուր կա-
ռավարչը պիտի կրնայ Օսմանեան
զօրքն օգնութեան կոչել անգործու-
թիւնը վերահաստատելու համար :
Բայց ո՞վ կրնայ ապահովել թէ ընդ-
հանուր կառավարչին իսկ պիտի կը-
նայ իւր աթոռին վրայ հանգիստ նըս-
տելով սպասել մինչև որ Օսմանեան
զօրքն իրեն օգնութեան համեմատ
զինքը գաւառութեան ազատէ :
Պոլսոյ արքէն Եւրոպա պատ-
ւիրակութիւն մը զրկած են իրենց
աղղային միութիւնը պաշտպանելու
համար : Իրենց աչքին առջև ունին
Ուսուցիչի միութիւնը, որ հակառակ
փարիզի դաշնագրութեան ի գործ
դրուեցաւ, և Ուսուցիչներուն ընթաց-
քէն օրինակել կուզեն : ասկայն այս
ալ անուրանալի է որ Դանուբեան
իշխանութիւնը շատ ժամանակ բա-
ժանեալ մնացած էին : Պոլսոյ արքա և
Սրբեւեան Բուժելիի գերեւ հաս-
տատուեցան : և թէպէտ իրենց գիւ-
քը կրնայ նմանիլ նախկին Մոլտավիայ
և Վալաքիայ, սակայն իրենց միութ-
իւնը՝ այս վերջնայն պատմական ըն-
թացքի հետ բաղդատմամբ՝ կանխա-
հաս է : Միայն թէ կրնայ ըսուիլ որ
մեր ժամանակը չողի և և հեռագրի
գործ է, և ամեն բան գարմանալի ա-
րագութեամբ առաջ կերթայ : Ինչ որ
յիսուն տարի առաջ գոհ կրնար ը-
նել ժողովուրդ մը, որոյ գուցէ միութ-
քէն իսկ չէր անցներ այսպիսի արտո-
նութիւն, այսօր անբաւական կը հա-
մարուի : Երբ չողին կը լցուի, մե-
քենայն մեծ արագութեամբ կը քա-
լէ : Բայց պէտք չէ նաև մոռնալ որ
Ուսուց մեծապէս նպաստեցին այդ շո-
գիլին լցուելուն :

Թի խորհրդի էֆէնդին, որ Աւստ-
րիացեայ Պոնիս մտած ժամանակ
իւր մոլեռանդ գիտաբանութեամբ
հաշիւաւոր եղած է, և անկից ի վեր
ալ հանդարտ չէ կեցած : Այս մարդն
իրեն բանակետը ըրած է Պիէրօքիէ
անուն անշան քաղաքն, ուր գլխա-
ւորաբար Ալպանիացեայ սինյորը և
անհանդարտ խաժամուժը կը բնակի :
Բայց խորհրդի էֆէնդին շարժում մը
յարուցանելու համար ամենէն առաջ
գրամի պէտք ունէր, Պոտոմաուր-
ներ զրկեց Մեքիկէ և Մեքսիկէ ճե-
րիֆներուն, ասկէց դատ՝ յարաբե-
րութեան մտաւ ամենէն շատ աղղե-
ցութիւն ունեցող փաշաներու հետ :
Շրջակայ գաւառաց մէջ գտնուող բո-
լոր գաղտնիներուն և մոլեռանդներուն
ուշադրութիւնը իւր վրայ հրաւիրեց,
և այսպէս բազում գրամ հայթայ-
թեց, զոր ըստ իւր խոստման՝ յօգուտ
Մահմետական կրօնին և խալիֆայի
յաջորդին միայն պիտի գործածէր :
Միւլիթիին կուսակցաց թիւ վե-
տրվարի մէջ քանի մը հազարի հա-
սաւ, որոց զէնք բաշխեց : Ամեն մարդ
գիտէր թէ Միւլիթիին նպատակն էր
մայիս ամսը մէջ Նօվի-Պաղարի կիր-
ճեքէն Պոնիս մանել և հոն Աւստ-
րիացեայ զէնքապատմութիւն մը յա-
րուցանել, բայց այս յանդուգն խոր-
հուրդն ի գերեւ ելաւ անսկիւպ պա-
րագայներով :
Թէպէտ Բոսովիայի կուսակալ Նա-
զիֆ փաշան ծածկաբար համակիր էր
Միւլիթիին և անոր խորհուրդներուն,
բայց և այսպէս Պիէրօքիէի և Նօվի
Պաղարի մէջ անցած դարձաւածոց վրայ
չկրցաւ մինչև վերջն աչք գցել մահա-
ւանդ : Երբոր Մեք-Եւրոպայի խալիֆ-
տին փաշային հրաման եկաւ իրեն որ
փութալան հոկտեմբերին միջոցը դնէ
Պոնիսի դաղթականաց վրայ, որպէս
զի իրենց ընթացիւք նոր գաւառութե-
թիւն մը չպատճառեն անկողնութեան :
Արդ, երբ Թալլըքայի Միւլիթիին իւր
մեքենայութիւններն այն վիճակին հա-
սուց որ յանդուգն ձեռնարկութիւն
մը խնամ հաւանական կերպէր, Նա-
զիֆ փաշան խմբուց Բ. Դուռն : Ան-
միջապէս խալիֆայի փաշան հեռագր-
րով հրաման զրկեց իրեն որ շուտով
Պիէրօքիէ երթայ և յաղթունքը
գաղթեցներ և յանդուգն ձեռնար-
կութեանց առաջին առնելու համար
ամեն ջանն ի գործ դնէ, առանց որոյ
ծանր պատմական անուշադրութեան ներ-
քեւ պիտի լինար : Մեք-Եւրոպայի
այս ստիպողական և սպառնալից հը-
րամանին վրայ Նազիֆ փաշան հար-
կադրեցաւ անմիջապէս Պիէրօքիէ
երթալ, և Միւլիթիին նիւթած խոր-
հուրդներուն և գեղեցիկ երազնե-
րուն իրականացումն արգելեց :

սիկ զօրագունքներ կը յաւաքանան
գէտ Սֆոյանտանայ սահմանագրելու
վերջին տեղեկութեանց նայելով, և
զերութիւնը կարծուածին չափ կարե-
ւորութիւն չունի : Դրկուած զօրքը
Մեքսիկէի Պալարի պահպան զօրաց
փոքրիկ գունդ մ'էր, որ հաւանա-
կանաբար Պոնիսի սահմանա-
գրելու ներքէ պահելու զրկուած էր
թիւրքմէններուն արշաւանաց դէմ,
որք անշուշտ Սֆոյանտանայ խառն-
եալ վիճակէն օգուտ կը քաղէին խո-
րասանի նահանգն ինչեղու և իրենց
սովորութեան համեմատ ասպատա-
կութիւն ընելու :
Ուսուցիչ կայսեր դէմ փորձուած
դաւաճանութեան ի գերեւ երկերուն
առթիւ լորտ Պիւրօնֆիլիպի և Չարիս
միջև մտերմական հաղորդակցու-
թիւնը տեղի ունեցան : Անգղիայ ա-
ռաջին նախարարը՝ դաւաճանութեան
լուրն առնելու պէս՝ հեռագրով կոր-
չաքօք իշխանին միջոցաւ խնդակ-
ցութիւն յայտնեց Չարիս, որ փու-
թաց հեռագրով պատասխանել լորտ
Պիւրօնֆիլիպի՝ շնորհակալութիւն յայտ-
նելով անոր բարեկամական զգացում-
ներէն : Չարիս այս առթիւ յայտնեց
թէ Ուսուցիչ և Նիւզիլի միջև բարե-
կամական յարաբերութեանց պահ-
պանութիւնն անհրաժեշտ է Եւրոպի-
այ ճշմարիտ շահուց, և թէ ինք վըս-
տահ է որ լորտ Պիւրօնֆիլիպ այս բա-
րեկամական յարաբերութեանց ան-
վերջար պահպանութեանը պիտի նը-
պաստէ :
Վեհեակի 24 ապրիլ :
Սըր Հէնրի Լէյթոն, որ Կ. Պոլսի կը
վերադառնայ, այսօր քաղաքս հասաւ :
Լոնտոն 24 ապրիլ :
Թայմը լրագրիւր կըսէ թէ հաւանական
է որ Գաղղիա և Անգլիա խնդրեն Սուլ-
թանէն որ խալիֆին պաշտօնականութեան
խնդիրը նկատողութեան առնու, բայց
գարծաղութիւնը հարկ եղած ժամանա-
կին վերադառնալի :
Լոնտոն 24 ապրիլ :
Երեսփոխանաց ժողովին մէջ Սըր Էմ-
թաֆօրտ Եօրթըթ հարցման մը պա-
տասխանելով ըսաւ թէ Պ. Ռիլըս Վիլ-
սոն խալիֆին կողման պաշտօնական եղած
լինելով՝ Անգլիա պիտի վերադառնայ և
երմտական նախարարութեան մէջ իւր
առջի պաշտօնը վարել պիտի սկսի :
Երեսփոխանաց ժողովը կառավարու-
թեան չափաքանց ծախքերը դատապար-
տող առաջարկութեան մը վրայ կը վիճա-
րանի :
Լոնտոն 24 ապրիլ :
Գալիլիէն եկած հեռագիր մը կը
ծանուցանէ թէ խալիֆին մէկ հրամանա-
գիրը Պատական խորհուրդ մը կը հաստա-
տէ Եւրոպայացի մը նախագահութեան
ներքէ, որ փոխադանոյն նախարարաց

խորհրդին նախագահ պիտի լինի : Երկու
դեր—նախագահը Եւրոպայի պիտի լինին
խակ անդամաց հինգը ընդ ինչ և հինգը Եւրո-
պայի Երկու ընդ ինչ օրէնագէտը կըստած են
սա խորհրդին : Խորհիւն ինք անձամբ պի-
տի նախագահէ՝ երբ քաղաքական կամ
կրօնական տեսակէտով կառավարութիւն
նը կապող անօրէնութեանց վրայ գիծա-
բանուի :

Փարիզ 24 սպրիլ
Անգլիոյ թագուհին Խոսիկային վե-
րադառնալով, երկէ իրիկուն փարիզ հա-
սաւ, և վաղն առաւօտ Լոնտոն պիտի
երթայ :

Այս ամսուայ հաս- հեռագիր

Լոնտոն 23 սպրիլ

Երեսօրհանաց ժողովը կառավարու-
թեան չափազանց ծախքերը դատարար-
տեալու առաջարկութեան վրայ առկա մը-
նացած վիճաբանութիւնը պիտի շարու-
նակէ երկուշաբթի օրը :

Քաղաք կըսէ թէ Անգլիոյ կառավա-
րութեան Երկրպետին քաղաքական գոր-
ծակատար և ընդհանուր հիւպատոս Պ.
Վիլիամս երկէ իրիկուն Երկրպետ գընա-
ցեր է :

Տէյլի Թէլիկրաֆ կապահովէ թէ
Անգլիական և Գաղղիական զորհաւորք
պատրաստ են ի հարկին Ալեքսանդրիա
երթալու :

Լոնտոն 23 սպրիլ	
Օտ. քան.	11 1/4
Փոխ. 1863	14 1/8
» 1869	13 5/8
» 1871	19 1/4
» 1872	20 1/2
» 1873	12 1/2
» կղ. Կոստ.	62 3/8
Անգլ. քան.	98 13/16

Փարիզ 23 սպրիլ	
Օտ. քան.	11.30
Գաղղ. քան.	30/0 79.40
» » » Կոստ.	31.67 1/2
» » » 30/0	115.27 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Արեւելեան Բուսիլի կազմաւորու-
թեան զբաղող Եւրոպական յանձնա-
խումբը չորեքշաբթի օրն երկրորդ նիստ
մը ընկելով՝ վարչական եւ ինքնակազմ
վարչական համաձայնութիւն մը գոյանալու վը-
րայ գիծաբանեցաւ, և կըսուի թէ
համաձայնութիւն մը գոյանալու վը-
րայ է : Հետեւաբար՝ յանձնախումբին
պաշտօնն աւարտելու մօտ է :

Բ. Գուռն երկու վիճակական ըս-
պաներէ և երկու քաղաքային պաշ-
տօնատարներէ բաղկացեալ յանձնա-
խումբ մը պիտի գրկէ Պաղատաի,
Պատրիարքի և Մուսուլի նահանգը՝ մի
և նոյն պաշտօնով՝ զոր ունին Հայէ-
պի : Տիարպէքերի, վիսայ և Կար-
նոյ նահանգաց զրկուած կայսերա-
կան տեսուչներն :

Յիշեալ յանձնախումբը Թուրքիոյ
և Պարսկաստանի միջև վեճի տակ եւ-
րած հոգեբու խնդիրն ալ պիտի կար-
գադրէ :

Թէրեզմանը Հադիդաթ լրագիրը
կը ծանուցանէ թէ Բ. Գուռն առեւ-
տրական դաշնակցութիւն մը կնքե-
լու համար բանակցութեան մօտ է
Սերպիոյ կառավարութեան հետ :

Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ
Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշան, որ
Մանասթըրի կուսակալ և զինուորա-
կան ընդհանուր հրամանատար ան-
ւանած է, յիշեալ քաղաքն հասեր է :

Տարաքական տեսութիւնը մէկ
արծաթ մէծիտիէ տուգանք դրաւ
ժամը 35ն ետքն եւրո իւր պաշտօ-
նատարայ վրայ : Արդէն երկար ժա-
մանակէ ի վեր սոյն օրինակ միջոցներ
ձեռք առնուած են Եւրոպայի այն ա-
մեն վարչութեանց մէջ, յորս կա-
տարեալ ճշգրտութիւն կը պահանջուի :

Բ. Գուռն Կ. Պարէն արմուրք
դուրս հանելու արգելքն այս շաբ-
թու վերացուց : Հետեւաբար 100 կն 8
մաքս վճարելէ յետոյ Կ. Պարէն ար-
մուրքն օտար երկրներէ եկած ալիւր-
ներ, ինչպէս նաեւ օտար երկրներէ
եկած յորեններով շինուած ալիւր
դուրս հանելու թոյլտուութիւն կընէ :

Թիլթագրումն բարձման համար
տրուած կամուար նուէրներ, զորս
կայսերական պալատը նոտող յանձ-
նախումբն ընդունած է, մինչև այ-
սօր 151,000 հատ 100 նոյ թիլթագը-
րումն հասած են :

Քանի մը շաբաթ առաջ Պէլլիատի
անտառին մօտերն ութ Յոյն գիւ-
ղացիներն սպաննուած ինչեւ կասկա-
ծով բռնուած ութ անձինք հինգ-
շաբթի օրն աստիճանութեան դուռը
տարուեցան հորցաքննութեան են-
թարկուելու :

Մախաուսէի տնօրէնութիւնն հա-
սարակութեան պահանջմանց առջև
վերջապէս զիջանելով տոմարացի գի-
ւեր բաւական իշուց և այսպէս ան-
կարգութեանց վերջ տուաւ :

Շիրքէթի խաղիկի տնօրէնութեան
կազմանէ ալ նոր սակագնայ մը հրա-
տարակութեան կ'ապառուի : Նաեւ
պետոյ և Մէմուրներուն երէկ ըրո-
նած մեղմ ընթացքը դուշակել կու-
տայ թէ յիշեալ տնօրէնութիւնն ալ
հասարակութիւնը դոհ ընելու արա-
մադրութիւն ունի :

Վառնայէն գրուած նամակներէ
բերկութեամբ կ'իմանաւք, թէ ժա-
մանակէ մ'ի վեր վառնա ընակեալ
մեր ուսումնական բարեկամ Մեծ
Թալուր Էֆէնտի Մ. Մալիան, Պուլ-
զարկոյ իշխանին ընտրութեան հա-
մար վառնայի կողմէն երեսօրհան
ընտրուելու և հինգշաբթի օրը վառ-
նայէն Թրիօլա գնացել է :

Քարբեղէն երէկ Պատրիարքա-
րան հասած հեռագիր մը կը ծանու-
ցանէ թէ տեղւոյն կառավարելը մեր
աղգէն մէկն իւր ներկայութեանը կու-
նելով թիլթագրումն ընդման համար
նպատակ ուղեր է :

Յիշեալ աղգայինն ինքնայօժար
5 հարիւրնոց թիլթագրումն իրերէն է,
բայց կառավարիչն այնքանով դոհ
չլինելով, անպատճառ 15 հատ պա-
հանջել է, և երբ նուիրատուն չկը-
նալ տալը յայտնելով ընդգիծացել
է, կառավարիչն անմիջապէս բան-
տարկել տուել է զայն, որպէս զի
հայրենասիրութեան զգացումներ-
չընէ անոր, և իւր պահանջած կա-
մաւոր նուէրն ամբողջապէս տալու
հաճեցնէ :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍԶԱՄԱՐԱՆԻ ՄԱՐԿԱՆԻ

Երէկ իրիկուն գոյուեցաւ	42.45
Այս առաւօտ բացուեցաւ	42.42
Կէս օրին	42.40
Բուսիլի երկաթուղի	Պր. 41.50
Թիլթագրում	Լր. 830

ԸՆԹԱՅՔ ԱՐԵՎԵՂԱՅԻ

Կ. Պոլսի 13 Ապրիլ

Ստիլթէ 35 ներքին ըստ. Անգլ. Կ. լր.	4.
» Գոյանալութեան	3.25
Կ. Պոլսի Պաղատային	6.40
Քրիստի 35 ներքին	4.30
Փոխ. 1863	ճր. 66
» 1865	» 68
» 1869	» 66
» 1872	» 20 3/4
» 1873	» 61
Թրամուայ	Օտ. լր. 2 35

ԸՆԹԱՅՔ ԳՐԱՄՈՅ

44 Ապրիլ

Անգլ. Կ. լր.	Ար. 109 33
--------------	------------

Նորթ Կոստ	87 34
Խմբակալ Ուստ	89 28
Գլխավոր	51 42
Մէծիտի տարբերութիւն	6 43
Հինգ նոյ	» 44
Պոլսի	» 443

Օտ. կայսերական Պաշտան այսօր
820 զր զին օրոյած է թիլթագրումն
խանութեան :

Ա. ՉԳԱՍԻՆ

Պատրիարքական փոխանորդ Գեր-
իզմիլիեան Սրբապետին հաստատու-
թեան վաւերագիրն, որ երէկ կ'ըս-
պատուէր, չէ նկատ 'ի Պատրիարքա-
րան :

Մեր ստացած տեղեկութեանց
նայելով, վաւերագիրն յապաղման
միակ պատճառ Բ. Գրան նախարա-
րաց քաղաքական ծանր խնդիրնե-
րով զբաղած լինելն է, որով ներքին
խնդրաց կարգադրութեան ըստ բա-
ւականի ժամանակ չմնար :

Մամուրէթի իւր Ազիլի նահանգն
երթալը կայսերական առաջին տե-
սուչ Ապէտին պէյ և երկրորդ տե-
սուչ Անտոն Մանաս Էֆէնտին՝ երէկ
Ս. Պատրիարքին տունն երթալով եր-
կարօրէն տեսակցեցան Ն. Սրբապետ-
ութեան հետ :

Կարնոյ և վանայ նահանգաց երկ-
րորդ տեսուչ Ազարէիեան վսեմ Սար-
գիս Էֆէնտինն ճանաչելու ելնէն՝ հե-
տեքին երթալիք պաշտօնատարաց
դեռ անպատրաստ դանուելուն
պատճառաւ՝ գալ ուրբաթ առաւ
մնաց :

Մշեցի սարկուազին նկատմամբ
Պատրիարքարանէն գրուած գիրն եւ-
րէկ ոտիկանութեան նախարարին
հաղորդուեցաւ :

Լաւնուս նայելով, Ն. վսեմու-
թիւնն յիշեալ գրին մէջ ցոյց տրուած
արդար գիտողութիւնը չընդունելով
խոյն բանտարկել տուել է Մշեցի
սարկուազին, և Ֆրեուզի վսեմաօր
և նորա ընկերաց ցարգ իրեն չյանձ-
նուելուն համար ալ Բ. Գրան դա-
դառնաց գիր գրել հրամայել է :

Ասոր վրայ Պատրիարքարանէն
պատասխան գրուեցաւ թէ Ֆրեուզի
վսեմաօրն ասկէ առաջ աշխատա-
րով մը Մեծ—Եղարքոսին դիմելով
կայսերական լիազօր ընչպէս ներկա-
յութեամբ իւր ամբաստանողներուն
հետ 'ի դատ մանել ինքրած է : Հե-
տեալաբար Պատրիարքարանն ըստ ար-
գարութեան այն խնդրանաց գոր-
ծադրութիւնը կը խնդրէ :

Կիլիկիոյ Ս. Կոթողիկոսն Պատ-
րիարքարան հասած գիր մը Պատ-
րիարքանորդ Իզմիլիեան Գեր. Մատ-
թէոս սրբապետին ընտրութիւնը շը-
նորհաւորելով՝ կը յայտնէ միանգա-
մայն թէ Հայէպի աղգայնոց մէջ ծա-
գած գիտութիւնը խաղաղել է :

Ուրիշ հեռագիր մ'ալ կը ծանու-
ցանէ թէ Կիլիկիոյ Ս. Կոթողիկոսն
Հայէպին Մարաշ դնացիք է՝ կատար-
ւելիք ընտրութեան ներկոյ դանուե-
լու :

Արապիկէն գրուած նամակներ
կը ծանուցանեն թէ իւր գալթակա-
կան անցեալով նշանաւոր ինքնակոյ
Ապահուսի Երէկ վարդապետ Ս. Էջ-
միւն իւր ուղեւորել է Կոթողիկոսական
տառիման ստանալու :

Գիտեն ընթերցողք թէ Ս. Պատ-
րիարքը չէր ուղած այդ եկեղեցական

նին Կոթողիկոսութեան վիսպական
տալ, բայց նախորդ Երթնական ճա-
ղով, որոյ մէջ այդ սուտ Ապահու-
սին քարտուղարի պաշտօն կը վարէր,
աններելի տխրութեամբ, չըսեմք
ակնառութեամբ, Կոթողիկոսութեան
թեան արժանի դատեր էր ուրիշ ա-
ւելի արժանաւորաց ոմանց հետ՝ փո-
խանակ դատակից ընելու Արդուման-
եանի, Մարդեմանի և այլոց անար-
ժանից :

Տեղեկութիւն թէ Սմանայն Հայոց
վեհ. կաթողիկոսը պիտի զիջանի՝ եւ
պիտիկոսութեան բարձր աստիճանը
մինչև այդպիսի միջի և արատաւոր
անձանց ցածու թեմի խոնարհեցնելով
նուազատայնէ՝ 'ի նախատինս եկեղեց-
ւոյ և 'ի լրումն դայթակղութեան ա-
մեն բարեպաշտ և խղճամիտ աղգա-
նոց :

ԹՂԱՅՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

Ն. ՄԱՍԻՍ Ի ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԷ

23 մարտ 1879

... Խմբակաւորաբար Մասիս օրու-
թերթի :

Ա.

Եթէ չէր մոռացել, եւ իմ եր-
րորդ (վերջին) նամակումս խոստացել
էի Ձեզ պատկեր մինչև որ տեսնեմ թէ
ապագայում են արդեօք Մասիսիդ.
մէջ իմ գրած նամակներս, թէ ոչ :
Ուրեմն ես ճիշդ եմ եղել իմ խօսքովս :
Մինչև որ ես իմ աշխույս չը տեսնեմ
Մասիսի 2231 և միւս թիւերն, որոնց
մէջը ապագայում էին նամակագրու-
թիւններս, արդէն «Մշակի» 44 թը-
ւում կարդացի մեր յարգաւորաւոր
«Հայկական» թիլթակցութիւնը Պոլսից
որի մէջ գրում էր. «Կանն թէ Տիլթա-
յի Հայք նամակ գրելու մասին ծոյլ
են, նոր փորձ մ'ալ ունինք : Մասիսի
թիլթակցը «Ռուսաստանցի» յուն-
վարի 28 էն այլ ևս ոչ մի նամակ չէ
գրել : » Հենց որ կարդացի Մշակի
այդ կտորը, իսկոյն բացազանչեցի-
Այ աման, այս աղէկ բան չեղաւ,
Տաճկաստանի մեր երբաւր մեզի
վերայ լաւագոյն համարումն ունէին,
այժմ սկսել են ճշգրտութեամբ նկատու-
ղութիւններ անել մեր մասին և մեր
պակասութիւնները նկատելով հենց
մեր իսկ թիլթերին միջով մեր երե-
սին դարնել : » և որպէս զի այդ
գիտողութիւնները չաճին, չզարգա-
նան և չշարունակուին, իսկոյն իմ
մահաց այս կողմն այն կողմն ընկող որ
Մասիսիդ համարները դանում և ի-
մանում յօդուածներն մասին, որ-
պէս զի շուտով մի նամակ հասցնեմ
Ձեզ : Եւստիանիցս մինը վերջապէս
դուել էր և ուղարկել ինձ : Բայց ի՞նչ
տեսայ : Մասիսիերիդ այդ համարնե-
րը 2231, 2233 և 2235 անցել էին մեր
անդուծ Երեւոյի (գրաքննիչի) մէկ-
րատի և սեռու մատիտի անխնայ բար-
բարոսութեան առաջանից : 2231 հա-
մարում այն տողից որ սկսում էր
« Երեւոյում մի նոր լուր տարածուե-
ցաւ : » մինչև վերջը Երեւոյի կու-
նէր տվել : որովհետեւ այժմ Տիլթա-
սում թանգութիւն է, դուցէ քաղ-
ցած էր : 2233 համարում վերջի փոքր
կտորը որ խօսում է «տրիտուրի» մա-
սին, — սեպտեմբեր էր այնպէս, ինչ-
պէս իւր գեղեցիկ երեւոյսեալ է, և
միայն կալիս շալով է արվում : Թէ-
պէս ասում են որ Եւրոպայում մի
քիմիական դանդուած է դրած, որով
կարելի է Երեւոյի ձեռքով սեպտեմբ-
տեղերը մտքել : Գուք որ, յարգելի
խմբակաւորաբար, Եւրոպական քաղա-
քում կը տալիք, շատ կարելի է գի-
տեսնալ թէ այդ ի՞նչ նիւթ է, և յատ-
կապէս կը խնդրեմ այդ մասին Ձեր
օրաթերթի «այլ և այլ» մասնաւորա-

Անու շահոտ օճառ, մորթը կը կախուղցնէ ու ընդի ճորտով ալ կը
վրիկիլ, տեսակը խիստ աշխիւ ու գինը շատ աժան է. կը
ծախուի Կ. Պօլիս Դալաթիա Մինաստեան և ընկերաց Ամբիկիա,
յի ժողաղան: